



سعید موهی

روزگاری سینما فرهنگ قلب تپنده جشنواره بود. در دهه ۶۰، دفتر جشنواره در فرهنگ مستقر بود. سالن اصلی هم یک سال استقلال بود. یک سال صحرا و سالی دیگر آزادی. در آن سال‌ها مسئله‌ای به نام کاخ یا خانه جشنواره اصلا مطرح نبود.

جشنواره فیلم فجر با استقبال گسترده مردم و سینماگران برگزار می‌شد و مهم‌ترین سالن‌های سینما هم در اختیارش بودند. سال‌هایی که تعداد مطبوعات و سینمایی نویسان و منتقدان هم خیلی نبود و با اختصاص یکی دوردیف در انتهای سینما فرهنگ یا بهمن می‌شد، کار را برای مطبوعاتی‌ها در آورد. از سال ۷۱ سینما شهر قسه شد سینمای اختصاصی مطبوعات و در سال‌های بعد قدس، فلسطین و یک سال هم سالن حجاب میزبان اهالی رسانه شد.

سینمایی‌ها هم برای خودشان سینما داشتند. از همان دهه ۶۰ اما منتقدانی که به کن و برلین و ونیز می‌رفتند در گزارش‌هایشان به محلی به نام کاخ جشنواره اشاره می‌کردند. سال‌هایی که ناوگان سینمایی کشور متکی به سینماهایی بود که در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ ساخته شده بودند. از دهه ۸۰، پردیس‌های سینمایی احداث شدند. پردیس‌های مدرن چندساله و باز هم خبری از خانه‌ای برای جشنواره نشد. در دهه ۹۰، برج میلاد تهران میزبان اهالی سینما و مطبوعات شد و خانه جشنواره نام گرفت.

برجی که یکی از جذابیت‌های گردشگری پایتخت بود، سالنی را در اختیار فیلم فجر گذاشت که اصلا برای نمایش فیلم طراحی و ساخته نشده بود پس طبیعی بود که در برخی قسمت‌های سالن اصلی برج، نشود تمام پرده را دید و جالب اینکه عشاق فیلم‌دیدن در سالنی که مناسب کنسرت و همایش بود و نه اکران سینما، عموماً مشکلی با این مسئله نداشتند.

در دهه ۹۰ به نظر می‌رسید که برج میلاد هم برای جشنواره و مهمانانش کوچک است و برای میزبانی از اهالی مطبوعات و سینما و انبوه مهمانان دیگر، باید جایی با ظرفیت استاد یوم‌های ورزشی تدارک دید. خبرنگار و سینمایی نویسی و سینماگر و مهمانانی بی‌ربط و باریط در برج میلاد موج می‌زدند و همه هم همین جا را به عنوان کاخ جشنواره به رسمیت می‌شناختند. ماجرای احداث محلی به عنوان خانه جشنواره‌ها اما به مرور به مسئله مدیران تبدیل شد و حالا وزیر ارشاد از خرید زمین و تأسیس محلی برای میزبانی از جشنواره‌ها خبر داده است. خانه‌ای مثل شهر که می‌تواند مشکل خانه‌به‌دوشی جشنواره‌های فیلم فجر، سینماحقیقت و... را برای همیشه حل کند.

جشنواره صاحب خانه می‌شود

اختصاص خانه‌ای اختصاصی برای جشنواره‌های هنری یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های هنرمندان در این سال‌ها بوده است و حالا قرار است بزرگ‌ترین مجموعه هنری با هدف میزبانی از جشنواره‌ها ساخته شود. محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در آیین ایجاد حریم برای تئاتر شهر گفت: هم‌اکنون ساخت بزرگ‌ترین مجموعه هنری در شهر تهران آغاز شده است و این مجموعه خانه‌ای خواهد شد برای تمام جشنواره‌ها، در عین حال موعد تحقق وعده ساخت «خانه جشنواره‌های فجر انقلاب اسلامی» در بلوار حجاب تهران نزدیک است. این خانه محلی خواهد شد برای همه مجموعه‌ها و جشنواره‌ها و با فناوری روز تکمیل می‌شود. این قول وزیر فرهنگ در راستای پیگیری در خواستی تاریخی از طرف اهالی هنر بود. اسماعیلی اشاره‌ای به فصل تازه در عرصه فرهنگ کرد و افزود: امروز در دهه فجر همزمان با عید انقلاب اسلامی موعد تحقق این وعده رسیده است. محمد مهدی اسماعیلی در حاشیه اختتامیه جشنواره «سینما حقیقت» نیز با اشاره به ساخت خانه جشنواره‌ها، گفته بود: دولت کار مهمی را آغاز کرده است. در ماه‌های آینده بزرگ‌ترین مجموعه هنری کشور در شهر تهران کار خود را شروع می‌کند و خانه جشنواره‌ها شکل می‌گیرد.

محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی که روز پخبری را پشت سر می‌گذاشت، دیروز با حضور در خانه جشنواره و افتتاح بخش بازار بین‌الملل این جشنواره به سوالات خبرنگاران پاسخ داد. افتتاحیه بخش بازار بین‌الملل چهارشنبه ۱۸ بهمن با حضور محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمد خزاعی رئیس سازمان سینمایی، مجید زین‌العابدین رئیس بنیاد سینمایی فارابی و مجتبی امینی دبیر این دوره از جشنواره برگزار شد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بعد از افتتاح بخش بازار بین‌الملل چهارم و دومین جشنواره بین‌المللی فجر در جمع خبرنگاران حاضر شد و گفت: ما پررونق‌ترین دوره حوزه فرهنگ و هنر را تجربه کردیم. امسال برنامه‌های متعدد فرهنگی و هنری با استقبال چشمگیر مردم شروع شد. جشنواره فیلم فجر هم از این موضوع مستثنی نبود و تعداد فیلم‌هایی که در جشنواره ثبت‌نام کرده‌اند الحمدلله نوع و گونه فیلم‌ها تنوع خوبی داشت. ما تلاش کردیم به شعار جشنواره در سال جاری وفادار بمانیم. او افزود: من از هیأت انتخاب و همکارانم در دبیرخانه سازمان سینمایی تشکر می‌کنم که این مهم را به خوبی مدیریت کردند. فیلم‌های ما باید منشا امید، آگاهی و حس غرور نسبت به داشته‌های این مرز و بوم باشد. ما این مجموعه را شاهد بودیم و در کنار همه حواشی و اتفاقاتی که در جشنواره باشکوهی مانند فجر افتاد، طبیعی است آنچه درخشید، حضور پررنگ مردم عزیز بود. از عموم علاقه‌مندان به حوزه فرهنگ و هنر تشکر می‌کنم. امسال جشنواره را روزها و شب‌های پررونقی را تجربه می‌کند. الحمدلله همین وضعیت را در جشنواره تئاتر و فیلم هم داشتیم و ان‌شاءالله در جشنواره پیش‌روی موسیقی هم خواهیم داشت.

اسماعیلی افزود: روزهای انقلاب ما با برنامه‌های هنری گره خورده است که نشان دهنده عمق فرهنگی و هنری انقلاب اسلامی است. ان‌شاءالله این بهار دل‌انگیز حوزه هنر و سینما روزهای پررونق تری را در سال پیش‌رو برای اصحاب سینما به همراه داشته باشد.

تفاهمنامه خرید زمین برای احداث خانه جشنواره‌ها امضا شد

وی گفت: در روز اول دی‌ماه در محل تئاتر شهر اعلام کردم که به‌زودی مجموعه بزرگ پردیس جشنواره‌های انقلاب اسلامی را در تهران احداث خواهیم کرد. الحمدلله با حمایت شخص آقای رئیس‌جمهور، دکتر مخبر، آقای دکتر منظور و همه همکاران ما در دولت ۲ روز پیش تفاهمنامه خرید زمین در خیابان حجاب در کنار پارک لاله را امضا کردیم. این زمین بیش از ۸ هزار متر مربع است. حدود ۱۱۷ هزار متر برای آن محل تراکم گرفته‌ایم تا مجموعه‌ای بزرگ و کم‌نظیر داشته باشیم. به یاری خدا همه اقدامات لازم انجام شده است و تا چند روز آینده با دکتر مخبر خواهیم رفت تا کار را به‌صورت نمادین آغاز کنیم. به یاری خدا در پنجاهمین سالگرد غرور آفرین انقلاب اسلامی این مجموعه را در اختیار جشنواره‌های فجر اسلامی قرار می‌دهیم.

وزیر ارشاد درباره نمایش پرتره قهرمانان دفاع مقدس در این دوره از جشنواره و ادامه این مسیر در سینما گفت: سیاست اصولی ما این است که از فعالیت همه هنرمندان حمایت تنظیم‌گرانه کنیم. از همه می‌خواهیم در چارچوب قانون کار کنند اما جایی که پای حمایت مجموعه‌های مربوط به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، گزاره‌هایی را تقویت می‌کنیم که به اقتدار ملی، گزاره ملی و گذشته پرافتخار و آینده



وزیر ارشاد، به همراه دبیر جشنواره و رئیس سازمان سینمایی در خانه جشنواره

پیش‌رو بپردازند. خوشحالم این نگاه حمایتی با همکاری همه مجموعه‌ها موجب شده جشنواره فجر را با نام انقلاب اسلامی نزدیک بدانیم و بنای دولت و وزارت فرهنگ بر همین مسیر است که آن را ادامه دهیم. ما در وزارت ارشاد خود را خادم همه هنرمندان می‌دانیم و با افتخار در کنار همه عزیزانمان هستیم.

مسئله‌ای که دبیر جشنواره چهلم مطرح کرد

موضوع اختصاص محلی ثابت برای جشنواره از ۲ سال پیش به‌صورت جدی دنبال می‌شد. در زمستان ۱۴۰۰، مسعود نقاش‌زاده دبیر چهلمین جشنواره فیلم فجر در این رابطه چنین گفت: انتخاب خانه جشنواره فیلم فجر به دلیل نیاز به برگزاری برنامه‌های متعدد نمایش فیلم، نشست‌های رسانه‌ای و برنامه‌های فرهنگی و هنری و نیز میزبانی از طیف گسترده‌ای از سینماگران، هنرمندان، اهالی فرهنگ و اصحاب رسانه، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. خانه جشنواره باید از جهات متعدد دارای استانداردهای بالای محیطی، شهری، هنری، فنی و اجرایی باشد تا بتواند به‌عنوان محل دائمی جشنواره مورد استفاده قرار گیرد. متأسفانه فقدان مجموعه‌ای که بتواند تمامی این نیازها را برآورده کند، در سال‌های اخیر یکی از معضلات و گرفتاری‌های مدیران جشنواره فیلم فجر بوده است. نقاش‌زاده همچنین تأکید کرده بود: هیچ‌کدام از مجموعه‌ها یا سینماهایی که به‌عنوان سالن مرکزی یا خانه جشنواره انتخاب شده‌اند، تمامی مختصات و قابلیت‌های ضروری خانه جشنواره را یکجا نداشته‌اند. در واقع هر کدام از انتخاب‌ها، نقاط ضعف جدی دارند و از این‌رو محل مناسبی برای سالن مرکزی یا خانه جشنواره نیستند. از ضروری‌ترین امکانات خانه جشنواره، قبل از هر چیز در اختیار داشتن مجموعه‌ای از سالن‌های سینمایی مجهز، با استانداردهای کیفی و امکانات به‌روز برای نمایش فیلم‌های سینمایی به علاوه سالن‌هایی برای برگزاری نشست‌های خبری و رسانه‌ای و برنامه‌های فرهنگی با ظرفیت قابل توجه است به گونه‌ای که بتواند شمار قابل توجهی از مخاطبان را پوشش دهد اما موقعیت مکانی، دسترسی مناسب، آسان و سریع از نقاط مختلف شهر و پارکینگ با ظرفیت قابل توجه برای خودروهای مدعوین و وجود زیرساخت‌های ارتباطی پیشرفته که کمترین آنها دسترسی به اینترنت پرسرعت است، نیز از ضروریات غیرقابل چشم‌پوشی برای خانه جشنواره است.

پایان خانه‌به‌دوشی

معمولاً در پردیس چارسو و در سال‌هایی که در پردیس ملت برگزار شده است، خبر تأسیس مجموعه‌ای مختص جشنواره‌ها و رخدادهای هنری، می‌تواند به خانه‌به‌دوشی جشنواره‌های مهم هنری پایان دهد.

سر می‌گذارد که در هر دوره ناچار به انتخاب مکانی به عنوان خانه جشنواره بوده است. موضوعی که منحصر به جشنواره فیلم فجر نیست و در مورد بقیه جشنواره‌های هنری نیز مصداق دارد. مثلاً جشنواره سینما حقیقت

همه جشنواره‌های مهم دنیا، صاحب خانه هستند. مکانی که به‌صورت متمرکز می‌تواند میزبان فیلم‌ها، سینماگران، منتقدان و روزنامه‌نگاران و علاقه‌مندان سینما باشند. جشنواره فیلم فجر در حالی چهارم و دومین دوره‌اش را پشت